

DramatikVærket - nyskrevet dramatik til børn og unge

DramatikVærket er et nyskabende projekt udviklet på Filuren under den teaterpædagogiske afdeling ved teatret.

DramatikVærket formål:

- At få professionelle dramatikere og forfattere til at udvikle og skrive dramatik, der skrives til at skulle spilles af børn og unge (9 -19 år). Dramatik, der både i sprog, form og tematik udfordrer og fanger børn og unge.
- At få de nyskrevne stykker udgivet.
- At etablere et deltagernetværk af børne- og ungdomsteatergrupper, der opfører de nyskrevne stykker. Samt samle disse forestillinger til festivals, hvor de deltagende børn og unge oplever hinandens kunstneriske udtryk indenfor et professionelt teaters fysiske rammer.
- At arbejde for at give børn og unge mulighed for selv at prøve kræfter med at skrive dramatik. Via kurser og professionel vejledning støtte og stimulere kommende dramatikertalenter blandt de unge. Mødet med godt skrevet dramatik er en forudsætning for, at lysten til selv at skrive opstår hos de unge.

Hvorfor Dramatikværket:

- DramatikVærket vil være et kraftværk for skabelsen af ny dansk børne- og ungdomsdramatik. Dramatik der møder børn og unge i øjenhøjde, men som i kraft af sin kunstneriske kvalitet også skaber et udfordrende og berigende møde mellem børn og unge og den gode tekst.
- I mødet mellem børn og unge og den gode dramatiske tekst skabes der rum for både kunstnerisk og sproglig/litterær udvikling og dannelse. At gestalte en karakter på scenen kræver forståelse for tekstens æstetik, sprog og fortælleform. At lade børn og unge arbejde med den gode dramatiske tekst er at skabe rum for, at de på en legende praktisk måde udvikler både deres kunstneriske, sproglige og litterære bevidsthed.
- Mange børn og unge prøver kræfter med at spille teater, men der mangler i dag gode kvalitative skuespil, de kan kaste sig over. Disse skuespil vil DramatikVærket levere.

Baggrunden for DramatikVærket:

DramatikVærket er en naturlig videreudvikling af Filurens Teaterskolen og er inspireret dels af det engelske *National Theatre new connections* (<http://www.nationaltheatre.org.uk/newconnections>) og dels af det norske *Den Unge Scenen* (<http://www.dus.as>).

- Vi har på Filurens Teaterskolen dygtige og videregående elever. Disse elever vil vi gerne kunne tilbyde et godt materiale at arbejde med i form af gode tekster. Vi oplever, at børnene "vokser", når de møder professionelle udfordringer, og sådanne vil vi gerne give dem flere af. Vi tror på, at det udvikler dem som mennesker og skaber et kunstnerisk fundament i dem hver især.
Behovet for god dramatik af et højt kunstnerisk niveau står vi ikke alene med på Filurens Teaterskole. Professionelt skrevet dramatik til og for børn og unge vil gøre det lettere ude i den enkelte børne- /ungdomsgruppe at skabe spændende, vedkommende kvalitetsforestillinger. En god tekst som udgangspunkt løfter den endelige forestilling.

- *National Theatre new connections* har eksisteret i 16 år og bestiller hvert år ca. 10 nye skuespil til målgruppen unge mellem 11 og 19 år hos nogle af verdens bedste dramatikere. Den Unge Scenen (DUS) startede i 2003 og er nu i gang med sin 4. runde af nyskrevne stykker for unge mellem 13 og 19 år. DUS er kommet på det norske statsbudget fra 2008. Det er oplagt for DramatikVærket at blande de nyskrevne danske stykker med oversættelser af stykker fra det engelske og det norske projekt ligesom et samarbejde om på sigt at udveksle forestillinger i et festivalregi er interessant.

En 3½-årig udviklingsplan for DramatikVærket:

Sep. 2008 – maj 2009: Pilotprojekt - er gennemført:

- Dramatiker og børnebogsforfatter Sally Altschuler skrev et stykke af 20 minutters varighed, som blev iscenesat og vist af to hold fra Filurens Teaterskole.
- Stykket blev udviklet i et samarbejde mellem Sally Altschuler, et hold elever fra Filurens Teaterskole, deres underviser/iscenesætteren og DramatikVærkets dramaturg/projektleder.
- Pilotprojektet er blevet brugt til at oparbejde viden og erfaring i en dansk kontekst om det særlige ved at skrive dramatik møntet på at skulle spilles af børn og unge. Pilotprojektet havde fokus på aldersgruppen 10 –13 år.

Sep. 2009 – feb. 2011: Første Runde – under gennemførelse, fuld finansiering af denne del af projektet er sikret:

- Dramatikerne Line Knutzon skriver i samspil med et hold af 13 elever fra Filurens Teaterskole stykket *Det Andet Hold*. *Det Andet Hold* skrives til aldersgruppen 14-19 år. Line Knutzons tekstudviklingsforum afvikles over et forløb på i alt 7 workshops.
- Dramatiker Lenemarie Olsen skriver i samspil med 11 elever fra Viborg Dramaskole stykket *Gespenst*. *Gespenst* skrives til aldersgruppen 9 -13 år. Lenemarie Olsens tekstudviklingsforum arrangeres i et tæt samarbejde med Viborg Dramaskole som et tekstudviklingsforløb over tre workshops. Viborg Dramaskole bidrager til projektet ved at stille med et hold teater elever og en teaterpædagog samt stå for den praktiske afvikling af de tre workshops.
- For både Line Knutzons og Lenemarie Olsens tekstudviklingsforløb gælder det, at de er tilrettelagt og tilpasset de to dramatikeres ønsker til en optimal kreativ arbejdsproces og at dramatikernes løbende gennem skriveprocessen får dramaturgisk bistand.
- Stykket *Verkeleg* af Gyrid Axe Øvsteng oversættes fra det norske projekt Den unge Scenen.
- Et deltagernetværk af børne-/ungdomsteatergrupper er etableret. Foreløbig har Vostrup Efterskole, Kastali'a i Randers, Sløjfen i Holstebro, Viborg Dramaskole og Filurens Teaterskole meldt at de vil deltage i DramatikVærkets Første Runde med deres egen opførelse af et af de nye stykker. Endnu et par grupper har vist interesse for at deltage, og det er stadig muligt for nye grupper at komme med. Geografisk henvender Første Runde sig til grupper fra Region Midtjylland.
- I juni 2010 ligger stykkerne færdige og de deltagende børne-/ungdomsteatergrupper præsenteres for teksterne samt vælger hvilket af stykkerne de ønsker at opføre.
- Sep. 2010, DramatikVærket afholder inspirationsseminar for ledere, undervisere og instruktører af de deltagende børne-/ungdomsteatergrupper. Her mødes man med dramatikernes og får fagligt input fra en professionel instruktør og en professionel scenograf.
- Fra sep. 2010 og frem til jan. 2011 producerer og opfører deltagergrupperne egne forestillinger af de nyskrevne stykker inden for deres egne rammer. I iscenesættelsesperioden har de deltagende grupper mulighed for at søge konsulentbistand ved Filurens stab af professionelle teaterfolk.
- De nyproducerede forestillinger samles til en festival, der afholdes på Filuren i den sidste weekend i januar 2011.
- Stykkerne forventes udgivet i samarbejde med forlaget Drama eller andet forlag.
- Sideløbende har DramatikVærket været initiativtager og drivkraft i etableringen af Teaternettet. Teaternettet er et helt åbent netværk for alle i Region Midtjylland, der arbejder eller interesserer sig

for at lave teater med børn og unge. Teaternettet primære funktion er at fungere som forum for videns- og erfaringsdeling inden for det at arbejde med børn/unge og teater.

- I samarbejde med Filurens Teaterskole arbejder DramatikVærket for at give unge mulighed for selv at prøve kræfter med at skrive dramatik. Der er blevet afholdt et intensivt 20 timers dramatikskrivningskursus for unge med Line Knutzon som underviser, og pt. køre et dramatikskrivningsforløb på Filurens Teaterskole. Et forløb der løber over 12 uger med en ugentlig undervisningsgang. Thomans Markmann, der er 3 års elev fra Dramatikeruddannelsen ved Århus Teater, varetager undervisningen.

Sep. 2010 – april 2012: Anden Runde:

- I denne runde bestilles og udvikles der 4 nye danske skuespil. Dramatikerne Daniel Wedel, Caroline Cecilie Malling og Julie Kirkegaard har sagt ja til at skrive til Anden Runde. Det fjerde dramatikernavn er endnu ikke fundet, men flere gode bud er i spil.
- DramatikVærket stiller dramaturgisk bistand til rådighed for dramatikerne og arrangerer børne-/ungdoms tekstudviklingsforums, som planlægges ud fra den enkelte dramatikers ønsker til en optimal kreativ proces. Et tekstudviklingsforum lægges ved Filuren, de tre andre planlægges og afvikles i samarbejde med eksterne partnere i stil med samarbejdet med Viborg Dramaskole om Lenemarie Olsens tekstudviklingsforløb.
- Et skuespil oversættes fra det engelske eller norske projekt. Udvælgelsen af stykket til oversættelse foretages af et dramaturgiat bestående af Janek Szatkowski, Sune T Sørensen og Malene Hedetoft.
- Netværket af børne- og ungdomsteatergrupper, der uropfører stykkerne, udvides til at rumme flere grupper. Geografisk har netværket stadig primært fokus på Region Midtjylland, men børne-/ungdomsteatergrupper fra andre steder i landet kan også deltage.
- Der arrangeres inspirationsseminar for de deltagende børne-/ungdomsteatergruppers undervisere og instruktører.
- Der arbejdes forsat med at sikre professionel bistand og rådgivning til de deltagende grupper og på at udvikle et inspirerende forum, der fremmer videns- og erfaringsudveksling deltagergrupperne imellem.
- Der etableres samarbejde med partnere evt. i form af andre professionelle teatre, der påtager sig at arrangere lokale festivals for de deltagende børne- og ungdomsteatergrupper i deres geografiske område.
- Der arrangeres en landsfestival, hvor produktioner fra hele landet inviteres til at spille.
- Teksterne forventes udgivet i samarbejde med forlaget Drama eller andet forlag.

Efter gennemførelsen af DramatikVærkets Anden Runde er det ambitionen at videreudvikle projektet til geografisk at dække hele landet samt søge at forankre DramatikVærket med henblik på at gøre ordningen permanent, såfremt der kan findes økonomi til det.

DramatikVærkets samarbejdspartnere:

- Viborg Dramaskole.
- Region Midtjylland.
- Børnekulturhuset, Århus.
- Kulturprinsen Børnekulturens udviklingscenter, Viborg ved Claus Reiche.
- DATS/Forlaget Drama.
- Dramatikeruddannelsen ved Århus Teater.
- Teaternettet: Et nystartet netværk i Region Midtjylland for alle, der interesserer sig for at lave teater med børn og unge.
- Århus kommunes biblioteker ved Kirsten Dyhrberg Grønne, Børnebibliotekskonsulent.

DramatikVærkets organisation:

- Filuren er en selvejende kulturinstitution, der er unik derved, at den både rummer et professionelt producerende børne- og ungdomsteater og en teaterpædagogisk afdeling bestående af Filurens Teaterskole, et Kursus-/Kompetencecenter og DramatikVærket.
- DramatikVærket er etableret som en selvstændig afdeling på teatret Filuren. DramatikVærket er i det daglige tæt knyttet til den teaterpædagogiske afdeling ved Filuren, Århus. DramatikVærket er etableret som en enhed med eget budget, egen projektleder og selvstændig planlægning.
- DramatikVærket er organiseret med en daglig projektleder/dramaturg, der refererer til teaterlederen for Filuren. Der er desuden nedsat en styregruppe for DramatikVærket bestående af teater- og børnekulturelle faglig personer. I styregruppen sidder følgende medlemmer:
Janek Szatkowski, (lektor i Dramaturgi ved Århus Universitet).
Astrid Guldhammer (Børnekulturhuset i Århus).
Bente Pedersen (Børnekultur formidler).
Sune Sørensen (leder af Filurens Teaterskole for Børn).
Claus Reiche (Kulturprinsen i Viborg).
Steen Mourier (Teaterleder for Filuren).
- Styregruppens opgave er at være medudviklende på projektet, være sparringsgruppe for projektlederen samt sikre og styrke netværket til både børne-/ungdomsteaterområdet og til det professionelle teater.

Evaluering af DramatikVærket:

Der er iværksat en ekstern evaluering af DramatikVærkets Første Runde. Denne evaluering består af dels en selvevaluering som projektleder og styregruppen udarbejder og dels en ekstern evaluering, som varetages af Louise Ejgod Hansen, ph.d., cand. Mag.

Selvevalueringen ser på de to tekstudviklingsforløb med dramatikerne Line Knutzon og Lenemarie Olsen og fokuserer på kunstneriske og pædagogiske aspekter i disse forløb.

Den eksterne evaluering ser primært på projektets anden del - opsætning af stykkerne - samt dokumenterer dramatikerne erfaringer med tekstudviklingen og inddrager selvevalueringen i en samlet evaluering af DramatikVærkets Første Runde.

Formålet med evalueringen er et udviklingsperspektiv, der såvel indholdsmæssigt som organisatorisk skal medvirke til projektets videreførelse og etablering med henblik på en national organisering af professionel dramatik for børn og unge.

Den endelige evalueringsrapport af DramatikVærkets Første Runde udfærdiges i marts 2011. Der er i budgettet for Anden Runde afsat midler til en lignende evaluering.